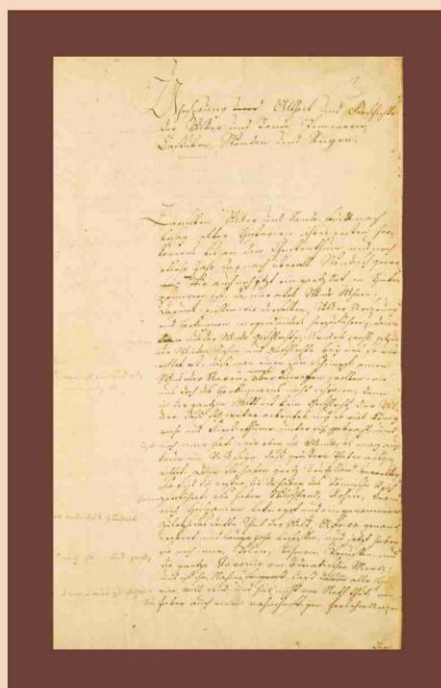
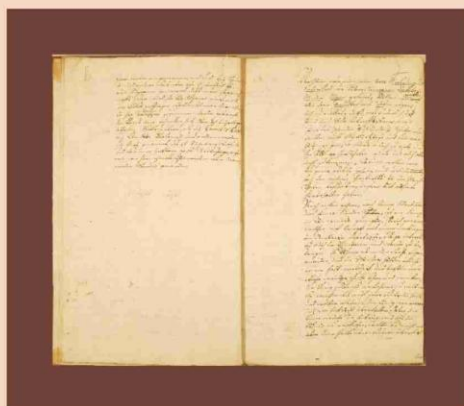


Kaszuby w kronikach pomorskich i na mapach wczesnonowożytnych



Fragmenty kroniki Thomasa Kantzowa *Pomerania* dotyczący zasięgu języka słowiańskiego i kaszubskiego.

Rękopiśmienny odpis kroniki Th. Kantzowa z XVIII wieku.
AP Szczecin, Zbiór S.G. Loepera, sygn. 25, s. 3, 5, 7.

Stosunki językowe i etniczne w Księstwie Pomorskim znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze kronikarskiej z XVI wieku, zwłaszcza w dwóch najwybitniejszych dziełach tego typu na Pomorzu Zachodnim, napisanych przez Johanna Bu - genhagena i Thomasa Kantzowa. Oprócz opisu słowiańskiej historii Pomorza i procesu kolonizacji autorzy przedstawiali również obecny stan Kaszubszczyzny na Pomorzu Zachodnim i nadal kaszubski charakter wschodnich części Księstwa Pomorskiego (na wschód od Białogardu). Tradycja kaszubska widoczna była również we współczesnej kartografii, m.in.



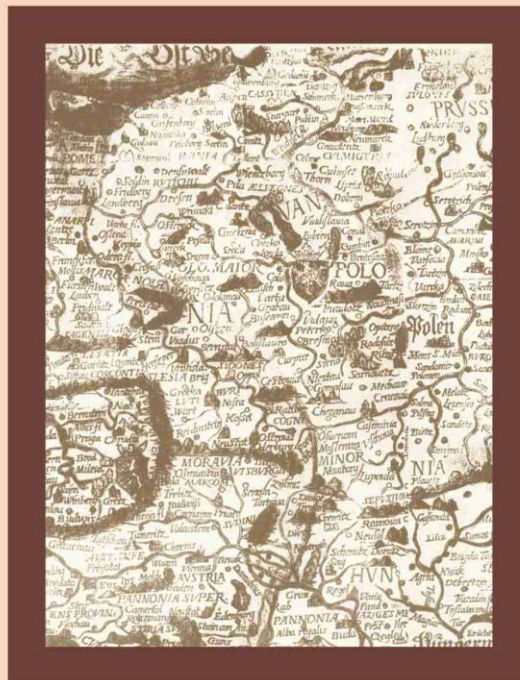
Mapa Pomorza Zachodniego Nicolausa Vissera z 1682 roku z zaznaczonymi pojęciami terytorialnymi: Księstwo Kaszubskie (Herzogthumb Cassuben), Księstwo Słowiańskie (Herzogthumb Wenden). Serenissimo, Celsissimo ac Investissimo principi, FREDERICO GUILIELMO, D.G. Marchioni Branderburgico S.R.I. Electori et Archicamerario etc. Pomeraniae Ultori, Victori, Duci ac Reduci, Hanc POMERANIAE DUCATUS Tabulam. Cum. Privil. Ordin: General: Belgii Foederati. D.D.D Nicolaus Visscher. AP Szczecin, Zbiór kartograficzny – kolekcja, sygn. 99



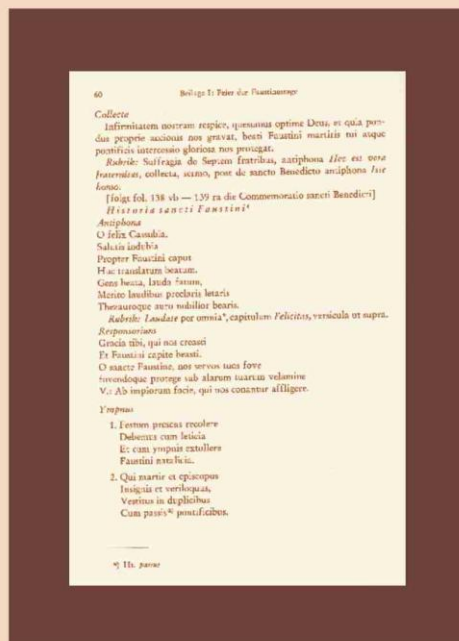
Przekaz kroniki Johannesu Bugenhagenowi o przemianach językowych i etnicznych miast pomorskich oraz zasięgu języka słowiańskiego od Koszalina po granicę z Polską.

Faximila rękopisu kroniki J. Bugenhagenowi przechowywanego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Greifswaldzie. Publikacja za: J. Bugenhagen, *Pomerania*, Faksimiledruck und Übersetzung der Handschrift von 1517/18. Hrsg. von N. Buske 1 in., Schwerin 2008, przed s. 81.





Fragment Mapy Europy Kacpra Vopela z 1555 roku przedstawiający Środkową Europę, w tym Pomorze Zachodnie.
 Mapa wydana przez Bernarda von der Putte w 1572 roku. Reprodukacja z K. Buczek, *Dzieje kartografii Polskiej od XV do XVIII wieku*, Wrocław 1963, aneks XIII.



Tekst antyfony (tekst śpiewany) brewiarza kamińskiego o św. Faustynie, patronie diecezji pomorskiej. Antyfona rozpoczyna się od słów „O felix Cassubia” [O szczęśliwa Kaszubio].

Tekst publikowany: J. Petersohn, *Das breviarium Caminense*, Köln Graz 1963, s. 60. Oryginał w Preussische Staatsbibliothek PK Berlin.